

การศึกษา

องค์ความรู้
ภาษา-วัฒนธรรม
โดยสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

เทศกาลของเขมร
ตอนที่ ๖

เทศกาลปีใหม่ของกัมพูชาวันที่ ๒ จัดขึ้นในวันที่ ๑๔ เมษายนซึ่งเป็นวันเนา วันที่ชาวกัมพูชาจะพากันไปทำบุญที่วัดนิมนต์พระสงฆ์ทำพิธีสวดมนต์บังสุกุลเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ และคนอื่น ๆ ที่ล่วงลับไปแล้ว เป็นวันที่ลูกหลานได้แสดงความกตัญญู มอบของขวัญให้แก่ ปู่ ย่า ตา ยาย ผู้ปกครอง คนเฒ่าคนแก่ ญาติพี่น้อง เพื่อน ๆ รวมทั้งคนรับใช้ภายในบ้านด้วย คอนเียนชาวบ้านจะพากันถือเจดีย์ทรายรอบ ๆ วิหารหรือพระอุโบสถ และรอบคันโพธิ์ ตอนกลางคืนถวาย เกล็ดธูป : *เพ ซัด เจียะ* หมายถึง น้ำปานะ แด่พระสงฆ์ นิมนต์พระสงฆ์สวดมนต์และแสดงธรรม

ส่วนวันที่ ๓ คือวันที่ ๑๕ เมษายน เป็นวันเถลิงศก วันนี้เป็นวันเริ่มต้นปีใหม่และเป็นวันสำคัญที่สุดของเทศกาล ชาวกัมพูชาจะจัดเตรียมเครื่องไทยทานไปทำบุญที่วัดเหมือนวันอื่น ๆ วันนี้ทั้งครอบครัว คนหนุ่มสาว และคนเฒ่าคนแก่ จะมาทำบุญมากกว่าวันก่อน หลังจากถวายภัตตาหารเพลแล้ว ผู้คนมารวมกันเพื่ออธิษฐานน้ำพระพุทธรูป พระสงฆ์ และรดน้ำคนเฒ่าคน

แก่ หลังจากนั้นชาวบ้านที่เข้ามารวมในพิธีจะทำพิธีขอขมาโทษ มีการสรงน้ำให้กันและกันเมื่อจบพิธีแล้วผู้คนที่ชะงักชวนกันเล่นการละเล่นพื้นบ้านตามประเพณี บางครอบครัวก็พากันไปท่องเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ บางครอบครัวหรือบางคนก็กลับบ้าน เพื่อไปสรงน้ำให้แก่ ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อแม่ และผู้เฒ่าผู้แก่ที่นับถือในหมู่บ้าน

นอกจากเทศกาลวันขึ้นปีใหม่แล้วชาวกัมพูชายังมีเทศกาลสำคัญอีกเทศกาลหนึ่งคือเทศกาลออกพรรษา หลังจาก การสิ้นสุดของการอยู่จำพรรษาของภิกษุเป็นเวลา ๓ เดือนแล้ว คือในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ หรือประมาณกลางเดือนตุลาคม ภิกษุจะต้องทำพิธีออกพรรษาที่เรียกว่าวันออกพรรษาหรือวันปาวรณา ในวันออกพรรษานี้ภิกษุแต่ละรูปจะต้องประกาศตนต่อหน้าสงฆ์ เพื่อให้ภิกษุที่จำพรรษาร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประพฤติของตนที่ไม่เหมาะสมหรือผิดพระธรรมวินัยในช่วงระยะเวลาอยู่จำพรรษา ๓ เดือนที่ผ่านมา ความผิดเหล่านั้นจะเป็นด้วยการเห็นก็ดี ด้วยการได้ยินก็ดีหรือด้วยการไม่ไว้ใจก็ดี แต่ขอให้มีหลักฐานมาแสดงให้ชัดเจน เพื่อให้ภิกษุที่ประพฤติผิดปรับปรุงแก้ไขตัวเองให้ดียิ่งขึ้น.

พลอย แสงลอย เขียว
ชลธิชา สุตนุข สรุ